

LNB PRESES APSKATS
29-09-2023

Sagatavoja:
INFORMĀCIJAS PAKALPOJUMU UN SBA NODAĻA
UZZIŅU UN INFORMĀCIJAS CENTRS

VISUMA NOSLĒPUMI ZINĀTNIKU NAKTĪ

◀ **ZINĀTNIKU** naktī, 29. septembrī, no plkst. 18.00 līdz 21.00 Latvijas Nacionālajā bibliotēkā apmeklētājus gaidīs Eiropas Kodolpētniecības centrā (CERN) strādājošais Rīgas Tehniskās universitātes (RTU) Daļiņu fizikas un paātrinātāju tehnoloģiju institūta direktors Kārlis Dreimanis (attēlā) un studenti, lai interesentus iepazīstinātu ar savu darbu CERN un LNB jaunizveidoto ekspozīciju par šo pasaulē unikālo zinātnes centru. Latvija 2021. gada 2. augustā kļuva par CERN asociēto dalībvalsti, zinātniekiem un studentiem paverot plašas iespējas strādāt vienā no pasaules spēcīgākajiem zinātnes centriem. Kārlis Dreimanis CERN vada Latvijas zinātnieku grupu, kas strādā vienā no nozīmīgākajiem CERN eksperimentiem – CMS (The Compact Muon Solenoid), kura mērķis ir atklāt jaunus fizikas fenomenus. Ieeja Zinātnieku nakts pasākumā bez maksas.

Avots: Diena

Datums: 27-09-2023

SKAĻĀS LASIŠANAS ČEMPIONU FINĀLS

◀ **LATVIJAS** Nacionālās bibliotēkas (LNB) Ziedoņa zālē 30. septembrī plkst. 12 norisināsies Nacionālo skaļās lasīšanas sacensību fināls, kurā piedalīsies 30 reģionālie lasīšanas čempioni no visas Latvijas, lai sacenstos par nacionālā lasīšanas čempiona titulu. Līdz pat sacensību dienai LNB Facebook lapā tiks publicētas finālistu vizītkartes, kurās šie lieliskie lasītāji raksturo sevi un lasīšanas aktualitāti mūsdienās. Lasītprīeka sacensības LNB rīko kopā ar Latvijas Bērnu un jaunatnes literatūras padomi, bibliotēkām un skolām visā Latvijā jau kopš 2017. gada, aicinot piekto un sesto klašu skolēnus piedalīties aizraujošā programmā, drosmīgi uzstāties publikas priekšā un iesaistīt skolas biedrus grāmatu lasīšanā. *Skaļā lasīšana* norisinās visā Latvijā – vispirms klasē, tad skolā vai bibliotēkā, reģionā un noslēgumā valsts finālā.

Avots: Diena

Datums: 26-09-2023

Bibliotekāri konferencē izzināja latviešu literatūru un teātri

Platformā Zoom nesen norisinājās ikgadējā konference *Literatūras zināšanas mūsdienīgam bibliotekārām*. To noklausījās arī vairāki mūsdienu bibliotēku darbinieki, tostarp Limbažu Galvenās bibliotēkas (LGB) Mācību un metodiskā centra vadītāja Bronislava Sauka. Viņasprāt, literatūras zināšanu apguve bibliotekāriem ir ļoti svarīga, jo paši gluži nav grāmatu eksperti, tāpēc labprāt ieklausās, ko par to stāsta literāti un citi speciālisti, kuri tajā visā orientējas. – *Šajā konferencē runāja arī par tādām lietām, par ko īsti pat neaizdomājamies. Ļoti patika informācija par Regīnu Ezeru un viņas paaudzi padomju rakstniecības telpā. Tāpat interesants bija stāstījums par teātra tradīcijām un novitātēm, arī par indēšanas motīviem latviešu literatūrā*, – uzskaitīja B. Sauka. Viņa piebilda, ka arī LGB savos rīkotajos reģionālajos semināros runā par grāmatām, aicinot viesos, piemēram, kultūras žurnālisti Liegu Piešīņu, apgādu darbiniekus. – *Cik bibliotekārs kļūst mūsdienīgs, konferencē visu noklausoties, es nezinu, bet zināšanas ir nepieciešamas jebkurā laikā, lai pats labāk izprastu literatūru un spētu kaut ko ieteikt lasītājiem. Protams, savu iespēju robežās arī pašiem bibliotekāriem šie darbi ir jāizlasa*, – uzsvēra LGB Mācību un metodiskā centra vadītāja.

Konferenci rīkoja Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) Bibliotēku attīstības centrs. Tajā dalībnieki tika vairāk informēti par LNB projektā *Rakstītāji un rakstu darbi: latviešu autori un literatūra Latvijas bibliotēkās* iegādātajām grāmatām, ko saņems arī LGB un citas novada bibliotēkas.

Ilva BIRZKOPE

VASARAS LASĪŠANAS AKTIVITĀTES „ATPŪTIES AR GRĀMATU!” ČAKLĀKIE LASĪTĀJI

Vasara — brīnišķais gadalaiks, pilns ar piedzīvojumiem dabā, ceļojumos. Taču vasaru var bagātināt arī ar ceļojumiem grāmatu pasaulē.

Krāslavas novada bibliotēka aicināja bērnus un jauniešus iesaistīties vasaras lasīšanas aktivitātē „Atpūties ar grāmatu, kā arī lasīšanas veicināšanas programmas „Bērnus, jauniešus un vecāku žūrija” jaunās kolekcijas baudīšanā un vērtēšanā. Vasaras mēnešu laikā, pateicoties bērnu un jauniešu atsauksmei, 954 grāmatas no bibliotēkas plauktiem laimīgi aizceļoja pie 240 lasītājiem.

Grāmatas tika lasītas latviešu, krievu, angļu un ukraiņu valodā.

Lasīšana un lasītprīeks iet roku rokā. Lasot grāmatu, var bagātināt savu iztēli - piedzīvot vairākus notikumus kopā ar tās varoņiem, iegūt jaunus draugus.

Mūsu čaklākie lasītāji lasītprīeku meklēja Krāslavas novada bibliotēkā. Visvairāk grāmatu bibliotēkas Bērnu literatūras nodaļā izlasīja Kaspars un Kristaps Kušņiri, Madara Grišāne, Alise un Artjoms Pizāni, Mirosļavs Baženovs, Sergijs Luganskis, Armands Pīgins, Evelīna Kripašova, Dāvis Kardels, Līna Ignatjeva, Devids Avotiņš, Karolina Urbanoviča, Justīne Semjonova, Ivita Kormiļceva, Amanda Grīneviča, Artūrs Grizāns, Artūrs Tukāns, Jegors Bluss, Milena Kovaļova.

Pasākuma dalībnieki lasīja frag-

mentos no izlasītajām grāmatām. Lasot grāmatas, jau mēs visi tiekam apbalvoti, jo vislielākā balva ir iespēja izlasīt labu grāmatu. Mēs vienmēr priecājamies par katru lasītāju!

„No visiem pasaules brīnumiem visbrīnumainākā ir grāmata, un šajos brīnumos tu vari brīvi ieiet. Tu vari sevī uzņemt visu, ko cilvēki gadu tūkstošos domājuši un jutuši. Tā ir tik liela laime, ka tādēļ vien ir vērts dzīvot”, rakstīja Zenta Mauriņa.

Lasi vairāk, redzi tālāk!

Novēlām sekmīgu jauno 2023./2024. mācību gadu!

Sveikas, grāmatas un skola!

Viktorija Urbanoviča,

Krāslavas novada bibliotēkas
Bērnu literatūras nodaļas vadītāja
Margaritas Žavnerčikas foto

Nacionālās skaļās lasīšanas sacensības Siguldas novada finālā uzvar Elza Pastare

Siguldas novads

Siguldas novada bibliotēkā Nacionālās skaļās lasīšanas sacensības Siguldas novada finālā ar lasījumiem piedalījās septiņi labākie skolēni – Linda Slišāne no Allažu pamatskolas, Ričards Skujiņš no Krimuldas vidusskolas, Alberts Beinerts no Siguldas pilsētas vidusskolas, Elza Pastare no Laurenču sākumskolas, Lāsma Pauloviča no Mālpils vidusskolas, Madara Skrastiņa no Siguldas 1. pamatskolas un Marta Ceble no Garlības Merķeļa Lēdurgas pamatskolas.

Visi dalībnieki bija centīgi gatavojušies. Uz Siguldas novada finālu bija ieradušies arī līdzjutēji, kas aktīvi atbalstīja dalībniekus.

Skaļās lasīšanas sacensībā uzvaras

laurus plūca Elza Pastare no Laurenču sākumskolas, kura klātesošos klausītājus aizrāva ar pārliecinošu fragmenta lasījumu no Luras Vinogradovas grāmatas “Tētis un suns”. Apsveicam Elzu, jo viņa nopelnīja ceļazīmi uz Pierīgas reģiona finālu Salaspilī!

Žūrijas sastāvā šogad bija kultūras centra “Siguldas devons” literatūras projektu vadītāja Dace Krecere-Vule, Siguldas Valsts ģimnāzijas latviešu valodas skolotāja Iveta Celmiņa un Siguldas novada bibliotēkas Bērnu literatūras nodaļas vadītāja Ilze Kokina. Paldies žūrijai par vērtēšanu!

Jau kopš 2017. gada Latvijas skolēni aktīvi piedalās skaļās lasīšanas sacensībā. Programmas mērķis ir radīt interesi par grāmatām un pilnveidot lasīšanas prasmes 5.–6. klašu skolēniem.

Atrodot tiltu starp grāmatu

Rīkojot Bērnu un jauniešu literatūras festivālu un iepazīstinot ar dažādām literatūras šķ:

DIĀNA JANCE

Pirms vairākiem gadiem mums visiem tik zināmā skaistā pilsētā Siguldā izvēlējās sevi uzsvērt ar saukli – pilsēta, kas aizrauj. Visiem jau izsenis Sigulda zināma kā opermūzikas, sporta un tūrisma pilsēta, bet novada aktīvo iedzīvotāju aizrautība sniedzās pēc jauniem apvēršiem un, pateicoties sākotnējai iedzīvotāju iniciatīvai, Sigulda viskrāšņākā gada laikā – rudens – laikā, nākamnedēļ, no 6. līdz 8. oktobrim, kļūs par Latvijas pirmā Bērnu un jauniešu literatūras festivāla (SBJLF) rīkotāju.

SBJLF komandas sapnis ir redzēt lasīšanu kā vienu no mūsu ikdienas nodarbēm, kas ikdienā iekļautos tikpat organiski kā sociālo tīklu lietošana vai video spēles. Festivāla programma Siguldā veidota ar mērķi iepazīstināt ar literatūras dažādajām šķautnēm, notiks sarunas un darbnīcas ar autoriem no Latvijas, Lietuvas, Igaunijas un Norvēģijas, ilustrāciju izstādes, teātra izrādes, multimediju notikumi, nepublicēto darbu lasījumi, grāmatizdevēju jaunāko grāmatu prezentācijas un daudz kas cits, uzmunšinot bērnus un jauniešus atstāt laiku lasīšanai gan ikdienišķās, gan neikdienišķās situācijās. Festivāls īpašu uzmanību pievērš izglītības tēstādēm un iespējai papildināt skolēniem piedāvāto literatūras saturu, tādēļ pirmajā dienā, piektdien, 6. oktobrī, festivālā piedalīsies novada izglītības testāžu skolēni un viņu skolotāji. Savukārt sestdien un svētdien, 7. un 8. oktobrī, festivāla notikumus aicinās apmeklēt ikviens interesents.

Sobird, organizējot Bērnu un jauniešu literatūras festivālu, siguldieši jau raugās tālāk – uz iespēju Siguldai kļūt par vienu no UNESCO atzītām literatūras pilsētām. 2004. gadā UNESCO aizsāka veidot Radošo pilsētu tīklojumu, aicinot pieteikties pilsētām, kas ir izcilas literatūras, kino, mūzikas, dizaina, gastronomijas, amatniecības un jauno mediju jomās. Katrs organizācijas paskaidrojuma – lai kļūtu par literatūras pilsētu, vajadzīga ne tikai ilga un iespaidīga literatūras aktivitāšu vēsture, bet būtiski, lai arī mūsdienās notiktu dažādi literatūras festivāli un svētki, bieži cietumos rakstnieki, pilsēta darbotos daudz grāmatnīcu un izdevēju. Reizi gadā tiekoties, pilsētu pārstāvi veido savstarpēju sadarbības tīklu, domā par jauniem veidiem, kā sasniegt lasītājus, dalās praksē un zināšanās, sniedz

Kristīnes Brīniņas mudzīrude visai ģimenei "Visi skaitās" tapusi, iedvesmojoties no Kristīnas Rūšītes grāmatas un iestudēta sadarbībā ar Valmieras Vasaras teātra festivālu.

ieskatu literārajā pieredzē. Tartu par literatūras pilsētu tika atzīta jau 2017. gadā, kopš 2021. gada par tādā sevi sauc arī Viļņa, pavisam Eiropā ir 24 literatūras pilsētas, no kurām pati pirmā 2004. gadā bija Skotijas galvaspilsēta Edinburga. Pasaule kopumā ir 42 literatūras pilsētas, starp citu, divas no tām ir arī Ukrainā – 2015. gadā par literatūras pilsētu kļuva Ļviva, bet 2019. gadā – Odesa.

Par šī sanna piepildījumu "Kultūrzīmes" aicina ja pastāstīt Siguldas novada Kultūras centra literatūras projektu vadītāju Daci Kreccer-Vuli. Risinot praktiskos jautājumus, liekas, ka tieši viņa realitātē iedzīvina to, kas pausts Igaunijas pilsētas Tartu šī pavasara literatūras festivālā: "Literatūra ir ista vieta, kur vēlēties, domāt par neiespējamo un iedomāties neiespējamo." Siguldas festivāla programma veidota ar mērķi parādīt literatūras dažādību. Tās uzdevums ir atrast un izveidot jaunus tiltus pie mazajiem un lielajiem lasītājiem, lai piepildītos festivāla sapnis – lasošā sabiedrība, kurā literatūra iekļaujas organiski.

"Mums likās ļoti divaini, ka līdz šim neviena Latvijas pilsēta nav sapņusī kādu no šiem statusiem, kaimiņvalstīs ir jau pa vairākiem, piemēram, Tallina ir mūzikas pilsēta. UNESCO literatūras pilsētas statuss, protams, ir mērķis, uz ko tiektais, tomēr pamatā šis lēmums –

kļūt par literatūras pilsētu – ir pašvaldības apliecinājums novada iedzīvotājiem, ka tas mums ir un bus svarīgi vēl ļoti, ļoti ilgi," sarunā ar "Kultūrzīmi" uzsver Dace Kreccer-Vule. "Festivāls ir tas, kas parāda, salīmē visu to, ko mēs visi – gan iedzīvotāji, gan profesionāļi – darām izglītības un sabiedrības labā, parāda mūsu darbību virzienus."

Pati doma par literatūras festivāla organizēšanu un pieteikšanos UNESCO tika literatūras pilsētas statusam esot pirms vairākiem gadiem nākusi no Siguldas novada kultūras konsultatīvās padomes un esot "iekritusi atsaucīgā vidē", proti, Siguldas novada kultūras centrā "Siguldas devons", ko vada Jolanta Borite. "Siguldā daudz domājam par lasītprasmi, domājam, kā iesaistīt skolas un skolēnus," teic D. Kreccer-Vule. Viens no pagājušā gada veiksmīgajiem darbiem lasītprasmes uzlabošanā esot bijusi kopeja skolu bibliotēkām, skolotāju un bērnu darzu metodiku tikšanās, lai atrastu kļūpšanas akmeņus. "Tas prasa ilgu laiku, ne jau pēc viena festivāla vai pēc vienas veiksmīgas kampaņas visi skolēni uzreiz sāks lasīt, tā noteikti nenotiks, bet mūsu uzdevums ir piedāvāt un iepazīstināt ar ko tādu, ar ko skolēni ikdienas procesā nesastopas. Atrast jaunus tiltus, kas savienos grāmatu ar mazajiem un arī ne tik mazajiem lasītājiem."

Festivāla programmu veidojuši četri kuratori – grāmatizdevēja, apgāda "Liels un mazs" vadītāja Alise Nigale, ilustratore un bērnu grāmatu autore Rūta Briede, re

žisors, Valmieras vasaras teātra festivāla Bērnu un jauniešu programmas vadītājs Jānis Znotiņš un radošo industriju uzņēmums "Story Hub".

Kristīna Rūšīte:
"Bērni ir ne tikai ziņkārīgi, bet arī gudri, turklāt – jo gudrāki viņi kļūst, jo vairāk informāciju meklē."

FOTO NO PERSONISKĀ ARHIVA

Piektdiena, 6. oktobris

Diskusija – Baltijas pieredze lasītprasmes veicināšanā

Festivāla pirmajā dienā, piektdienā, 6. oktobrī, pulksten 16 festivāla organizatori tiešsaistē aicina pievienoties diskusijai "Kas veicina lasītprasmi? Baltijas pieredze un plāns". Tajā tiks runāts par lasītprasmi ģimenē, skolā un grāmatās; meklēs kopīgais un atšķirīgais Baltijas valstu pieredzē un plānos.

Diskusiju vadīs Alja Bremšmite, un tajā piedalīsies Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bērnu literatūras centra vadītāja Silvija Trejakova, Lietuvas lasītveicinā

šanas programmas "Vaiku žemē" vadītājs Justīns Vancēvičs, Latvijas Universitātes Pedagoģijas, psiholoģijas un mākslas fakultātes Izglītības pētniecības institūta vadošā pētniece Antra Ozola, Igaunijas Bērnu literatūras centra attīstības direktore, Bērnu un jauniešu literatūras festivāla rīkotāja Marju Kasaka un Ziemeļvalstu Ministru padomes biroja padomniece Ieva Hermansone.

Klātienē diskusiju varēs klausīties "Siguldas devons" "DIGITI" zālē, bet sekot līdzi tiešraidē būs iespējams gan LSM.lv, gan arī festivāla "Facebook" kontā.

Sestdiena, 7

Izstādes, izrādes, "Nepublicēto darbu lasījumi"

Pulksten 11 "Siguldas devona" zālē "Silva" kā īpašs notikums visai ģimenei atzīmējama Igaunijas izcelsmes zviedru mākslinieces Ilonas Viklandes izstādes atklāšana. Pirmo reizi Latvija bus skatāmi viņas darbi no Astrīdas Lindgrenes grāmatām, ar kurām uzauguši tik daudzi Latvijas bērni un viņu vecāki.

No pulksten 11 līdz 17 Siguldas Pils darza apmeklētājus gaidīs oriģinālās spēle, kuru kopa ar festivāla darbiniekiem veidojuši norvēģu autore Kristīna Rūšīte pēc savas grāmatas "Visi skaitās" motīviem. Kristīnas interaktīvo ilustrāciju slēna būs vieta, kur ikviens varēs atstāt savu liecību par festivālu.

Pulksten 13.30 Jāņa Čakstes ielas 1 iekšpagalmā notiks režisores Kristīnes Brīniņas skaitāma un skatāma mudzīrude visai ģimenei "Visi skaitās", kura tapusi, iedvesmojoties no Kristīnas Rūšītes grāmatas un iestudēta sadarbībā ar Valmieras Vasaras teātra festivālu.

Ceturdesmit divas valodās tulkotas grāmatas "Visi skaitās" autore Kristīna Rūšīte "Kultūrzīmē" pastāstīja, ka, viņasprāt, autoram vienmēr interesanti satikt savus lasītājus un festivālos ir priecīgi redzēt tik daudz lasošus bērnus. Viņa cerot, ka šīs satikšanās spējis ieinteresēt arīvien vairāk jauno lasītāju, kuri lasīs arvien vairāk, ne mazāk. "Ceļojot pa pasauli un satiekot savus lasītājus, esmu laimīga, ka viņus interesē gan literatūra, gan dzīve. Ikkatrs no mums ir savādāks, un vienlaikus mums ir arī daudz kopeja. Lasīt manu grāmatu ir kā spēlēt paslēpes, iespējams, tāpēc tā kļuvusi tik populāra. Ceru gan, ka lasītāji noverte arī stāsta filozofisko pusi." Atbildot, vai bērni joprojām ir tikpat ziņkārīgi kā pirms 50 vai 100 gadiem, autore atbildēja, ka tā noteikti ir: "Varbūt, ka tagad aug pati ziņkārīgāka paaudze, jo nekad informācija nav bijusi tik viegli pieejama, tāpēc bērni ir ne tikai ziņkārīgi, bet arī gudri, turklāt – jo gudrāki viņi kļūst, jo vairāk informāciju meklē. Kad man jautā, kādām vecumam mana grāmatā domāta – atbildu ziņkārīgam visu vecumu lasītājam."

Savukārt režisors Jānis Znotiņš, SBJLF salīdzinot ar Valmieras vasaras teātra festivālu, pauž uzskatu, ka nevajadzētu uzsvērt, ka mūsdienu bērni ir mazlasītāji. "Mūsdienā izaicinājumi ir daudz lielāki, tāpēc mums, pieaugušajiem, jābūt gudrākiem, šis laiks ir prasīgāks arī pret mums. Šis laiks un tehnoloģijas gan dod,

Avots: Kultūrzīmes

Datums: 27-09-2023

un mazajiem lasītājiem

utnēm, Sigulda apliecina gatavību kļūt par UNESCO literatūras pilsētu

oktobris

gan prasa tikpat daudz, cik dod, tie ir ka savienotie trauci. Tehnoloģiju iespējas ir lielākas nekā grāmatai, bet grāmatai pieder burvība. Izteļ un vārds, ko paši spējam izteļoties galvā, ir daudz specifiskāks nekā tas, ko kāds cits radījis ekrānā vai tehnoloģijās," uzsver režisors. Pēc viņa novērojumiem, joprojām bērni un jaunieši esot ļoti radoši. Viss nebūt nav tik slikts, ja bērni ko nedara, tas nozīmē, ka mēs, pieaugušie, kaut ko esam atstājuši novārtā, un tāpēc ir tik liels prieks, ka Siguldas novads izprot šī festivāla nozīmi un vērtību.

Pulksten 14 kultūras centrā "Siguldas devons" uz "Radix" zāles skatuves tiks izrādīta režisores Kristas Burānes Dirty Deal Teatro iestudēta izrāde "Netikumīgā", iestudējums saņemis divas "Spēlmaņu nakts" balvas un vēsta par 2015. gada Saeimas plenārtājiem grozījumiem, jautājot, vai mākslai un izglībai ir jaspējas paspēties ar realitāti, vai tomēr tas drīkst droši skatīties viena otrai acīs un par ieraudzīto sarunāties ar bērniem un jauniešiem. Izrāde ietekama no 14 gadu vecuma.

Pulksten 15 Pils paviljonā notiks mūziķa Artura Gruzdina un publikas kopīga izdziedāšanās, atverot mūziķa dzēšanas krājumu bērniem "Drošāks es" ar mākslinieces Agneses Rudzites ilustrācijām ("Latvijas Mediji"). "Visapkārt ir daudz situāciju, vietu un lietu, kas var kļūt bīstamām, taču tāpēc no pasaules nav jābaidās. Dažkārt pietiek ar to, ja esi nedaudz uzmanīgāks un istajā brīdī atsauc atmiņā pareizo rīcību," skaidro dzejniece un mūziķis.

Pulksten 17.30 Raipa parka skulpturā notiks īpaši pusaudžu auditorijai izraudzītu "Nepublicēto darbu lasījumi" ar autoriem Ievu Melgalvi, Nilu Sakšu Konstantinovu, Luīzi Pastori, Rasu Bugavičūti-Pēci un Annu Belkovsku. Kā stāsta dzejniece Anna Belkovska, autori lasīs tos darbus, kas vēl tikai top. Viņa lasīst fragmentus no grāmatas par izdomātiem kādas mazpilsētas pusaudžiem divtikotso gadu sākumā. Lai izvairītos no atrašanās mājās nelabvēlīgos apstākļos, stāsta viņi kopīgi pavada laiku vietējā estrīdē vai graustos. "Ļoti piecājos, ka notiks Siguldas festivāls, jo, lai gan bērniem šobrīd ir diezgan daudz grāmatu, pusaudžiem un jauniešiem to joprojām trūkst. Ir ļoti, ka tam tiks pievērsta uzmanība, turklāt tieši šis lauks interesē arī mani," stāsta autore.

Turpat plkst. 19 gaidāms "Brīvrunu projekts" pusaudžiem.

Svētdiena, 8. oktobris

Anetes Meleses izstāde, ukraiņu autori

Pulksten 13 Dīka mājā pie Siguldas pils kvartāla ar mākslinieces Anetes Meleses piedalīšanos tiks atklāta viņas grāmatu ilustrāciju izstāde, kas būs apskatāma līdz pat oktobra beigām. Tur būs vairāku grāmatu ilustrāciju oriģināli un speciāli izstrādāti interaktīvi objekti, instalācijas un spēles. Vārētu pat teikt, ka tā būs izstāde-rotāļu laukums.

Mākslinieces Anetes Meleses ilustrācija no grāmatas "Kiosks", kas tulkota jau vairākus nekā 15 valodās.

Izdevniecība "Latvijas Mediji" festivālā izceļ nesen klajā nākušo latviešu mūziķa Artura Gruzdina dzēšanas krājumu bērniem "Drošāks es", kā arī aktivitāšu burtnīcu "Krāso droši", kuru ilustrējusi Agnese Rudzīte. Grāmata un aktivitāšu burtnīca ir paredzēta bērniem vecumgrupā 5+.

Abas dienas – 7. un 8. oktobrī

Interpretējot Kultūras kanonu un tiekoties ar autoriem

"Siguldas Devona" foajē norisināsies Grāmatizdevēju skatuve, kurā varēs iepazīties ar jaunākajām bērnu un jauniešu grāmatām, kā arī piedalīties darbnīcās.

No pulksten 11 līdz 17 Siguldas Pils dārzā apmeklējams gaidītais "Orientešanās spēle", kas notiek pēc norvēģu autores Kristīnas Rūšfetes grāmatas "Visi skaitās" motīviem.

Pulksten 12.30 turpat, Pils paviljonā, notiks "Stāstu puzzle" darbnīca kopā ar rakstnieci Luīzi Pastori. Kā stāsta rakstniece, puzzle ir palīgs interpretēt gandrīz akmeņi iecirstās Latvijas Kultūras kanona vērtības, radot gan pilnīgi jaunas vērtības, gan kanona versijas. Stāsti būs brīvi interpretējami, un mazākie stāstītāji gaidāmi jau no četrpadsmit gadu vecuma, turklāt spēlēties varēs arī pieaugušie. Luīze Pastore uzsver, ka šī puzzle ir palīgs arī mazākumtautību skolēniem – gan mācīties valodu, gan apgūt Latvijas kultūras vērtības. Puzzle var izmantot arī mācoties stāstu struktūru, ra-

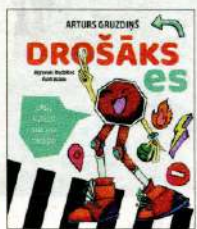
dot jaunus stāstus un veidojot dialogus. "Esmu ļoti liela festivāla atbalstītāja, literatūras festivālu, īpaši starptautisku, nekad nevar būt par daudz! Pie mums, Latvijā, tādu līdz šim nebija; esmu lepna, ka tas notiek manā novadā! Lielas, ka organizatoriem izdevies atsegt daudzas literatūras pušes un dažādot veidus, kā par tam runāt. Man šķiet svarīgi, ka šāds festivāls ceļ gan grāmatu autoru, gan ilustratoru prestižu."

Rakstniece Luīze Pastore un ilustratore Anetes Bažāres-Babčukas radītais "Stāstu stāsts" ir 20 apbūvēti ilustrēti, savstarpēji savienojamas puzzle karītes, kas ļaus radīt savu piedzīvojumu stāsta neskaitāmas versijas. "Stāstu stāsta" darbnīcā bērni radīs savus stāstus, kuros ievietās Latvijas Kultūras kanona vērtības un arī tādās, kas ar tām cieši saistītas.

Festivāla dienās gan mazi, gan lielāki tā apmeklētāji varēs tīkties un darboties arī ar dzejniecei Inesī Zanderi, meklēt iedvesmu stāstiem kopā ar igauņu rakstnieci Rēli Reinausu, darināt maskas mūsdienīgu mitiskajiem tēliem kopā ar lietuviešu rakst-

redzējuši viņa darbus, viņš manējos. Bija sajūta itin kā mūsu dvēseles jau iepriekš sarunātos."

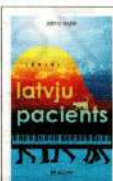
Pulksten 10 Siguldas Pils paviljonā notiekošās darbnīcas laikā bērni no piecu gadu vecuma kopā ar māksliniecēli Elinu Skrapci iepazīs ukraiņu autoru Romanas Romanišinas un Anrija Lesiva grāmatu "Skaļi, klusi, čukstus", ieklausīsies dažādās skaņās, uzzīmēs tās vizuāli uz vienas lapas, kura tiks pārversta par grāmatas vāku.

niecei Kotrinu Zili un citiem. Apgāda "Liels un mazs" vadītāja un SBJLF autoru programmas vadītāja Alise Nigale, ļaujot par literatūras festivāla nozīmi mūsdienā pasaulē, stāsta, ka, pateicoties programmas dažādībai, šis uzskatāms arī par bērnu kultūras festivālu: "Varām parādīt, kā no grāmatas aizviljas dažādas taciņas uz visvairāk pusēm. Ir ļoti, ka kāda pašvaldība fokusējas šajā virzienā un zināmā mērā kalpo kā piemērs pārējām Latvijas pilsētām. Siguldai ir salīdzinoši mazs, bet ļoti piemērots mērogs."

Vaicāta, vai iespējams salīdzināt lasošo bērnu vai jauniešu ar kādu, kurš nelsa, festivāla kuratore uzsver, ka lasošais noteikti ir empātiskāks, viņam ir bagātīgāks vārdu krājums un spēja izteikties, viņš spēj ne tikai lasīt, bet arī rakstīt. "Arī lasītāja izpratne par pasauli un lietām ir dziļāka un verīgāka. Protams, galvenokārt ir runa par iekšējās pasaules bagātināšanu un mentālo speku, tas noder arī pašapziņai, jo izlasītais bagātina neatkarīgi no apstākļiem vai attiecībām ar apkārtni." [2]

GRĀMATU APSKATS

Jana Egla, "Latvju pacients". Krājuma redaktore – Sigitā Kušnere. Māksliniece – Aija Andžāne. "Latvijas Mediji".

Latviešu literatūrā un Latvijas literatūras gada balvas laureātes Janas Egles jaunākie stāsti ir par cilvēkiem mums līdzīgas – tiem, kas varbūt nav pareizi saprasti, kas meklē zaudētos pavedienus un atduras pret dzīves skarbjām vai skaistajām nejausībām.

Velga Vīgante, "Kāvu klejotājs". Vāku māksliniece Natalja Kugajevska. Vakarā romāna sērija. "Latvijas Mediji".

Šis romāns ieguvis oriģinālā literatūras konkursa "Vakarā romāns 2023" debijas balvu. Rīt Pirmās pasaules karš. Somijas zviedru puišs Arne, kaismīgi alkāms izklot Somijas brīvību, līdz ar biedriem nonācis Kurzemes piekrastē. Kāvu nakti pēc Krievijas armijas uzbrukuma iet bojā viņa labākais draugs, bet pats Arne no rīta pamostas neredzētā pasaulē – ziemeļblāzma puiši pārnēsusi simts gadus tālā nākotnē. Šeit viņš atrod mīlestību un darbu, taču netaika parrautas saites smēdz...

Igors Šuļevs, "Marginalijas". Literārais redaktors un korektors Arturs Hansons. Sērijas dizains: Anna Aizsīniece. "Nepūtis".

Grāmata iekļautas desmit iespējas, kuru caurviju ideja ir ģenoloģijas un arheoloģiska tagadnes vēstures izziemešana. Īpaši uzsvērtas ir mūsdienu biopolitiskās norises, kas iekļaujas it kā margālās fenomenos. Vienlaikus tas ļauj parādīt, kā šķietami mazsvarīgas norises savijas tagadnē nozīmīgos fenomenos. Grāmata aplūkota "Jaunās pasaules" tapšana: vēsturiskā jaunā pasaule un tās veidošana 20. gadsimta; modernā biopolitika un nekropolitika kā tās sastāvdaļa; dažādās vēstures, kritiskā vēsture un kristietības nozīme (Nīces gadījums) un citas tēmas.

Iveta Šimkus, "debesu gruntsūdeni". Redaktore Ingmar Balo. Dizains: Zane Ernsteite. "Nepūtis".

Iveta Šimkus trešais dzejoļu krājums "debesu gruntsūdeni" liek dzejniecei lasītāju perspektīvā, kas atšķirīga no iepriekšējās krājuma "Prombūtne" (2007) un "pēc tam" (2016) iepazītās. Runātāja balss dzirdama bez liekiem fona trokšņiem un pavadījuma; acs tver eksistenciāli vienu, bet ar visu pasauli notiekošo saistītu cilvēku. Cilvēks, grib viņš to vai ne, iemieso cerību uz vertikāli starp diviem lielajiem plāniem – zemi, kas ar laiku varu grib pietiegt sev, un debesīm, kas var būt zemes atspulgs; raksta krājuma redaktore Ingmar Balo. Iveta Šimkus raksta dzejoļus, esības, stāstus un recenzijas. Strādājusi dažādās Latvijas skolās un augstskolās kā latviešu valodas, literatūras, filozofijas un kultūras vēstures pasniedzēja.

Inguna Daukste-Silasproģe, "Bālis pār jūru". Monogrāfija par Gunaru Janovski. Sērija "Es esmu...". Māksliniece Jānis Ešis. "Dienas grāmata".

"Ar interesi lasāms pētījums, kas ne tikai padziļina izpratni par Gunara Janovska biogrāfiju un daiļradi, par trimdas psiholoģisko situāciju un 20. gadsimta notikumiem, bet arī veido tradicionālās latviešu literatūras un trimdas literatūras, Latvijas un Anglijas vides satvinājumu," par grāmatu saka Dr. philol. Zanda Gūtmane. Inguna Daukste-Silasproģe (1968) ir literatūrzinātniece, Latvijas Universitātes Literatūras, folkloras un mākslas institūta vadosa pētniece, Latvijas Zinātņu akadēmijas korespondētājlocekle.

Freda Vargasa, "Otrādi apģieztais vīrs". No franču valodas tulkojis Ilze Fogle. "Zvaigzne ABC".

Ši ir otrā grāmata par Žanu Batistu Adamsbergu – vienu no interesantākajiem izmeklētājiem mūsdienu kriminālromānos. Francijas Alpos notiek kaut kas bledējošs – aizvien biežāk dažādās apdzīvotās vietās tiek atrastas aitas ar saplīstotu kaklu. Šķiet, vainojams ir vilks, tomēr, pēc visa spriežot, tam jābūt nedabiski lielam un spēcīgam. Atdzimst māpība, izplatās baumas tas nav dzīvnieks, tas ir vilkacis... Kad kūtī tiek atrasta aitu audzētāja Suzanne, kura nogalināta līdzīgā veidā, baumas pārtop kolektīvā panīkē. [2]

ANITA BORMANE

Avots: Kultūrziņas

Datums: 27-09-2023

Grāmata izlasīta, grāmatu svētki turpinās

DAINA BUŠMANA FOTO

Lasišanas maratona "Grāmatons 2023" balvu saņēmēji un noslēguma pasākuma viesi Ogres Centrālajā bibliotēkā.

Konkursa galvenās balvas ieguvējs, septiņus gadus vecais Tumes pamatskolas skolēns Gabriels Liukšis ar atbalstītājiem.

DAINA BUŠMANA FOTO

Mūzikas un grāmatas "Drošāks es" autors Arturs Gruzdīns. Grāmatu lasīja arī "Grāmatona" dalībnieki.

Gunita Vjake (15 gadi) no Preiļiem pagatavoja biežpiena plāciņšus, ko uzskatīja par grāmatu "Mana ome un vareņiki".

Katrs lasītājs zina sajūtu, ka izlasīta grāmata vēl kādu brīdi uzkavejas prātā. Kur nu vēl, ja par izlasīto jāuzraksta atsauksme, jāizveido fotogrāfija vai... recepte? To visu īpaši spilgti šogad varēja sajūst lasītājas maratona "Grāmatons 2023" dalībnieki.

LĪVA KUKLE

Noslēdzies jau trešais izdevniecības "Latvijas Mediji" rīkotais lasītājas konkurss bērniem un jauniešiem "Grāmatons", kas pulcēja grāmatu mīļus ar viscažādākām lasītājas prasmiem no visas Latvijas. Jau pieredzējuši konkursa dalībnieki, kā arī jaunas ģimenes un dažādu vecumu lasītāji iepazīna grāmatas un par izlasīto raksturo dažādos uzdevumos.

Gan lasītājas grāmatas, gan uzdevumi bija sadalīti vairākās vecuma kategorijās: 3+, 6+, 11+, kā arī ģimenes grupā, kur jau-

nie lasītāji varēja darboties kopā ar vecākiem, aizbildņiem, vecākiem brāļiem un māsām vai ģimenes draugiem. Kopā tika iesūtīti vairāk nekā 190 konkursa pieteikumi. Visaktīvākā vecuma grupa arī šogad bija lasītāji vecumā no sešiem līdz 11 gadiem.

Bija arī vairāki dalībnieki, kuri izlasīja ne vien visas ieteiktās grāmatas savā vecuma grupā, bet arī visas – vairāk nekā 15 – konkursa izlasīšanas grāmatas un izpildīja visus uzdevumus. Konkursa mērķis bija aicināt lasīt un radoši darboties, bet, pats galvenais, izbaudīt vasaru un iekļaut grāmatu savās ikdienas gaitās un atpūtā, tostarp piknikā vai dienā pludmalē.

Konkursa dalībnieku iesūtītos pieteikumus – grāmatu aprakstus un radošo uzdevumu atbildes – vērtēja žūrija: izdevniecības "Latvijas Mediji" direktore Kristīne Kīrkila, mārketinga speciāliste Maija Hvorostjanova,

ja, bērnu grāmatu redaktore Līva Kukle, kā arī māksliniece un ilustratore Marina Heniņa un kultūras žurnāliste Elīna Kondratē. Žūrija izvēlējās dažus spilgtākos un radošākos pieteikumus, taču lielākā daļa balvu, tostarp galvenā balva, tika izzēstas, jo teju visi "Grāmatona" pieteikumi ir izcili radoši un visi dalībnieki – pelnījuši atzinību.

Izdevniecības "Latvijas Mediji" direktore Kristīne

Kīrkila izteica prieku par to, ka konkursā piedalījās bērni no tik dažādām Latvijas vietām, Rīga bija gandrīz vai mazākumā. Visaktīvāk pārstāvēti bija Rēzekne un Talsi, tāpēc īpaši jāuzteic šo pilnību bibliotēkas un skolas.

Māksliniece Marina Heniņa norāda, ka konkursā ļoti parādās bērnu un vecāku savstarpējā mijiedarbība – bērni lieliski spēj ar uzdevumiem tikt galā arī paši, taču arī aktīvās ģimenes,

kuri uzdevumus pilda kopīgi, ir jūtama īpaša saikne. Arī vecāku pamudinājums piedalīties konkursā var būt kā papildu motivācija.

Konkursa apbalvošanas pasākums šogad notika Ogres Centrālajā bibliotēkā, kur čaklajiem lasītājiem kopā ar ģimenēm bija iespēja iepazīt Baltijā mūsdienīgāko grāmatu māju un – paši mazākie – pat varēja lasītāvē kāpt pēc iepriekš nesasniedzām aug-

stienēm, tieši nozīmē, klinšu kāpšanas sienā.

Ar muzikālu priekšnesumu klātesošos sveica mūzikas Arturs Gruzdīns, kurš nu jau daudziem lasītājiem bija pazīstams arī kā bērnu dzejoļu grāmatas "Drošāks es" ("Latvijas Mediji", 2023, ilustrējusi Agnese Rudzīte) autors. Arī šo grāmatu lasīja "Grāmatona" dalībnieki vecuma grupā 6+, un autoram bija iespēja dzirdēt lasītāju domas klātienē.

"Grāmatona" dalībnieki par Artura Gruzdīna grāmatu "Drošāks es":

● **Ričards Zvirbulis** (Ogre, 5 gadi): "Man patika policista stāsts, jo būs policists, kad izaugsu. Es zināju, ka jāvelk aizsargi un ķivere, jo mamma vienmēr tā liek. Iet pāri ceļam drīkst pāri zebrai krāsām. Grāmata ir, lai cilvēki zinātu, ka eksistē noteikumi."

● **Haralds Vizulis** (Rīga, 6 gadi): "Man patika tas, ka tur visu laiku dziedāja [noklausījāties arī dziesmas] un daudz teksta, un man likās, ka es biju vienīgais, kas varēja visu saprast."

Receptes, iedvesmojoties no grāmatām

● **Īpaši radošs uzdevums šogad bija vecuma grupā 11+, kur lasītāji tika aicināti izveidot arī kādai brīvi izvēlētai grāmatai atbilstošu recepti. Tā, piemēram, Loreta Lazdiņa (14 gadi) no Jēkabpils un Agija Grēniņa (12 gadi) no Rīgas iedvesmojās no grāmatas "36 un 6 kāki detektīvi" ("Latvijas Mediji", 2022). Loreta pagatavoja sviestmaizi ar kaka portretu, bet Agija – šašliku, ko grāmatas varoni noteikti novērtētu. Savukārt Gunita Vjake (15 gadi) no Preiļiem pagatavoja biežpiena plāciņšus, ko uzskatīja par grāmatu "Mana ome un vareņiki" ("Zvaigzne ABC", 2023).**

● **Galveno konkursa balvu, viedtālruni "Samsung Galaxy A32", šogad ieguva Gabriels Liukšis no Tukuma. Gabrielam ir septiņi gadi, un viņš mācās Tumes pamatskolā. Gabriela mamma atklāj: "Piedalīšanās konkursā motivēja Gabrielu lasīt grāmatas, un mums izdevās nokert lasītprieku."**
● **Starp balvām bija arī Līvu akvaparka, "Tiklu parka" un Latvijas Leļļu teātra apmeklējumi, kā arī speciālbilvas no grāmatniecības tīkla "Globuss" un "Stabils".**
● **"Grāmatons" ir lasītājas svētki visai ģimenei, tāpēc konkurss noteikti turpināsies arī nākamajos gados, aicinot lasīt, domāt un darboties.**

Bibliotēkai energoefektivitātes balva

Konkursā «Energoefektivākā ēka Latvijā 2023» Ogres Centrālās bibliotēkas ēka Brīvības ielā 35 ieguvusi 1. vietu kā energoefektivākā publiskā ēka.

Konkurss tiek organizēts jau 13. gadu, Ekonomikas ministrijai sadarbojoties ar Latvijas Būvniecības savienību. Šogad konkursā kopumā tika iesniegti 23 projektu pieteikumi un Ogres Centrālā bibliotēka saņēmusi pelnītu atzīību sarežģītākajā nominācijā.

Ogres Centrālās bibliotēkas ēka būvēta ar līmētā koka konstrukciju tehnoloģiju, kas to ierindo kā vienu no pirmajām ar šādu metodi celtajām sabiedriskajām ēkām Latvijā. Gan ēkas fasādē, gan iekšējās daudzviet apmeklētāju skatam paveras atklātas koka konstrukcijas – šajā būvē koks ir galvenais izmantotais materiāls.

Pirmreizējā ekspluatācijā ēka nodota 2021. gadā. Divstāvu celtnē ar kopējo platību 2892,3 m² ir

tā dēvētā pasīvā ēka. Saskaņā ar piešķirto energosertifikātu tā atbilst A klasei ar enerģijas patēriņa novērtējumu 44,60 kWh/m² gadā.

Jaunajā ēkā ierīkots apgaismojums ar viedo vadību, izmantojot līdz pat 80 procentiem dabiskā apgaismojuma. Izmantojot pieejamos resursus un apliecinot energoefektivitāti, tiek darbināta rekuperācijas ventilācijas sistēma, kas izvada gaisu, saglabājot tā siltumu. Ēkā ierīkota unikāla apkures sistēma ar kanalizācijas notekūdeņu siltummaiņu, ātriņā izveidota zaļā augu siena, kuras apūdeņošanai paredzēts izmantot savākto nokrišņu ūdeni. Virs autostāvvietas uz tērauda konstrukcijām ir uzstādīti saules paneļi lokālās elektroenerģijas ražošanai. **Turpinājums 3. lpp.**

Bibliotēkai energoefektivitātes balva

Sākums 1. lpp.

Jaunā bibliotēkas ēka ir izpelnījusies jau vairākus apbalvojumus. Konkursā «Ilgtspējība arhitektūrā, būvniecībā, dizainā 2020» Ogres Centrālās bibliotēkas projekts ieguva 1. vietu nominācijā «Ilgtspējīgākais projekts 2020». 2021. gadā Ogres bibliotēka kļuva par skates «Gada labākā būve Latvijā 2021» laureāti nominācijās «Koka būve» un «Publiska jaunbūve».

Arī konkursā «Latvijas Būvniecības gada balva 2021» – «Grand Prix» balva tika piešķirta Ogres Centrālās bibliotēkas jaunbūvei.

Gandarijumu par bibliotēkas kārtējo augsto novērtējumu

paudis Ogres novada mērs Egils Helmanis:

«Ogres Centrālās bibliotēkas ēka, kas ir lielākā pasīvā publiskā koka konstrukciju ēka Latvijā, apvieno mūsdienīgu pieeju un vizuālo izskatu ar vides ilgtspēju, koncentrētā veidā ieviešot dažādus Latvijā inovatīvus risinājumus. Lepojamies, ka bibliotēkas apmeklētāju skaits ir dubultojies, arvien piesaistot kā mazus, tā lielus lasītgribētājus. Bibliotēka ir kļuvusi par reālu daudzfunkcionālu centru ar radošu, uz dažādām mērķauditorijām vērstu darba saturu. Ēka lieliski iekļaujas pilsētvidē, ir skaista, gaumīgi un mūsdienīgi iekārtota.» ●

Bibliotēka — jauna norēķinu vieta

IEVA VILMANE

Saldus novada bibliotēku jaunie pienākumi iezīmē tām lielu līdzību ar konsultāciju un maksājumu centriem.

Trešdien Saldus novada domes sēdē apstiprināja izmaiņas Saldus novada bibliotēkas nolikumā, jo novadā tiek paplašināts visu bibliotēku pakalpojumu klāsts. Turpmāk tajās varēs samaksāt tos valsts nodokļus un nodevas, kuru iekasēšana uzticēta pašvaldībai. Bibliotēkas sagatavotas pieņemt arī pašvaldības nodevas un maksājumus par pašvaldības un tās iestāžu pakalpojumiem. Grozījumi paredz vēl vienu jaunu darbības jomu — bibliotekāri pieņems pagasta pārvalžu apvienībām adresētus iesniegumus, konsultēs par iestāžu pakalpojumiem un kompetenci. Par šādu darbības virzienu izlemts, jo bibliotēka ir katrā pagastā, turklāt tās kļuvušas par galveno iedzīvotāju satikšanās vietu. ■

Avots: Saldus Zeme

Datums: 29-09-2023

Ogres Centrālajā bibliotēkā pieejama pielāgotā literatūra

Līdz ar atvadām no vasaras svelmes klāt brīdis, kad vairāk laika varam veltīt literatūras baudīšanai. Ja kādam jūsu tuviniekam ir grūtības lasīt grāmatas to ierastajā formātā, mīļi aicinām pastāstīt par iespēju Ogres Centrālajā bibliotēkā lasīt palielinātās drukas grāmatas, kā arī klausīties tās audio failu formātā!

Autortiesību likuma 22. pantā noteikts, ka pielāgoto literatūru drīkst izmantot dažādi interesenti, tajā skaitā: cilvēki ar dažādām redzes problēmām; seniori ar lasīšanas grūtībām; cilvēki pēcoperācijas periodā vai ar saslimšanām, kas apgrūtina spēju noturēt grāmatu; bērni ar uztveres vai lasīšanas grūtībām (piemēram, disleksiju u. tml.).

Ja dažādu apstākļu dēļ lasītājam ir grūtības pašam atnākt ciemos uz bib-

liotēku, audio grāmatas un palielinātās drukas grāmatas iespējams izsniegt arī uzticības personai.

Pielāgotā literatūra pēc pieprasījuma pieejama arī visās Ogres novada bibliotēkās!

Ja rodas kādi jautājumi, ieteikumi, neskaidrības, lūgums sazināties ar Ogres Centrālo bibliotēku, e-pasts: liga.beinare@ocb.lv, tālr. 65068785.

Par aktuālo aicinām sekot līdzī bibliotēkas mājaslapā www.ocb.lv, kā arī sociālo tīklu profilos Facebook un Instagram.

Ogres Centrālās bibliotēkas darba laiks: darba dienās plkst. 11.00–19.00; sestdienās 10.00–16.00; svētdienās – slēgts; mēneša pēdējā ceturtdiena – spodrības diena, bibliotēka lietotājiem slēgta. ■

Avots: Savietis

Datums: 26-09-2023

Bibliotekārs piebrauks klāt

SARMĪTE FELDMANE

Smiltenes novada domes deputāti vienbalsīgi nolēma slēgt Drustu bibliotēkas Gatartas nodaļu.

Smiltenes novada Kultūras un tūrisma pārvaldes vadītāja Velga Mālkalne pastāsta, ka Gatartas

bibliotēka atrodas nepiemērotās telpās, kuras ziemā nav iespējams piesildīt. Bibliotekārei, kura te strādāja noteiktas stundas divas reizes nedēļā, ir nepiemēroti darba apstākļi, arī grāmatu fonds tādās telpās atrasties nedrīkst.

“Jau trīs gadus Gatartas bibliotēku apkalpo Drustu bibliotekāre. Tāpat kā līdz šim viņa brauc uz Gatartas pansionātu un pie grupu mājas “Kārkli” lasītājiem,

brauks pie gatartiešiem, bez grāmatām vai periodikas neviens nepaliks,” uzsver pārvaldes vadītāja.

Šogad Drustu bibliotēkas Gatartas nodaļu apmeklējis 21 unikālais apmeklētājs, tai skaitā seši bērni un jaunieši.

Grāmatas un inventārs, kas atrodas Gatartas bibliotēkā, nonāks Drustu bibliotēkā vai kādā citā pašvaldības iestādē. □

Uz jaunām mājvietām dosies ar bažām

Rudīte Jaunzema: "Varbūt varēja vēl šoziem palikt šajās telpās un vispirms sakārtot apkuri tautas namā. Vasara pagāja, kāpēc nerīkojās?"

Tik daudzkārt dzirdēts teiciens, ka pārmaiņas vienmēr notiek uz labu. Varam tam piekrist vai nepiekrist, ne vienmēr tās ir vieglas, patīkamas. Lai tās pieņemtu, nepieciešams laiks. Šoruden Jūrij 29. Ziemeļu mazpulkam, Māriņkalna bibliotēkai, kas līdz šim apdzīvoja pagasta pārvaldes ēku Māriņkalnā, no oktobra darbu pārrauks arī SIA "Rījupe" veikals, kas nomāja telpas Pagastmājā.

Jaunā mājvieta – skolas ēkā

Jau pavasarī, rakstot par to, ka pēc skolu reformas gaidāmas pārmaiņas arī novada mazpulku darbā, Alūksnes novada pagastu apvienības pārvaldes vadītāja Ingrida Sniedze skaidroja, ka, vērtējot telpu noslodzi un efektivitāti izdevumu sadalā, Māriņkalnā ir divi varianti, kur pārcelt struktūrvienības – uz tautas namu vai mazpulka gadījumā – uz Ziemeļu pamatskolas ēku.

Tagad šis brīdis pienācis, taču ne bez satraukuma, kā viss notiks turpmāk. Ziemeļu mazpulks kopš bibliotēkas pārcelšanās uz ēkas pirmo stāvu apdzīvoja tas otro stāvu, un tur bija iespējas izvērsties. Pašlaik mazpulkā ir 16 dalībnieki, bet pieteikušies vēl septiņi un, kā teic tā vadītāja Jānis Bērtiņš, bērni grib darboties.

Diennā, kad cemojos Māriņkalnā, kopā ar mazpulka vadītāju Jāni Bērtiņu vēlēiz telpas izstāigājam. Viņš ar lepnumu rāda mazpulcēnu projektus, ko prezentēja šovasar, uzņemot viesos konkursa "Sejejs" vērtēšanas komisiju, telpu, kur mazpulcēniem notiek nodarbinības, viņu radošos darbus. Aprīņojami daudz paveikti mazpulka darbības laikā. Ar Borisa un Ināras Teterevu fonda atbalstu savulaik izremontēta zāle, iegādāts aprīkojums, vēstures istabā apkopoti materiāli par mazpulka realizētajiem projektiem, dalību sporta spēlēs, nometnēs. Daļa no plaša materiālu kļāsta jau sapakota kastēs, un pārcelšanās īpašas grūtības nesagādā, jo palīgus solījuši atsūtīt gan Alūksnes Bērnu un jauniešu centra direktore Eva Aizupe, gan Ziemeļu pamatskolas direktore Ilze Andronova. "Man nav iebildumu pārcelties uz skolu, jo tik daudz telpu mazpulkam patiesībā nemaz nevajag. Bet tur ir nepieciešams remonts,"

"BIBLIOTĒKAS telpas Pagastmājā ir plašas un gaišas, bet, ja pieņemts lēmums par pārcelšanos, tad tas jādara," saka bibliotēkārē Rudīte Jaunzema.

TURPMĀK telpas Ziemeļu mazpulkam būs skolas ēkā, pagrabstāvā, kokapstrādes kabinetā. Skolas direktore I. Andronova un skolotāja Iveta Vārtukapteine apliecināja, ka mazpulks skolā būs gaidīts.

saka J. Bērtiņš, kurš ir bažīgs par to, ka šobrīd tās nav sakārtotas tā, lai tur varētu izvietot visu mazpulka saimniecību. Telpas tam ierādītas skolas pagrabstāvā kokapstrādes kabinetā, kur notiek mācību stundas priekšmetā "Dizains un tehnoloģijas". Blakus – palīg-telpā atbrīvota vieta, kur varēs izvietot mazpulka arhīvu un darba materiālus. Tiekoties ar skolas direktori I. Andronovu un skolotāju Ivetu Vārtukapteini, abas apliecināja, ka mazpulks skolā ir gaidīts un bērni nodarbinās pēc stundām varēs apmeklēt turpat, neejot uz citu ēku. Turklāt būs iespēja nodarboties arī ar kokapstrādi. Palīg-telpas remontu kā vienu no prioritātēm iekļaus skolas nākamā gada budžetā.

Pārcelšanās prieku nesagādā

Māriņkalna bibliotēkas vadītāja Rudīte Jaunzema teic, ka pārcelšanās uz tautas nama ēku prieku nesagādā, jo telpas Pagastmājā ir plašas un gaišas, bet, ja tās lēmums pieņemts, tad tas jādara. Bibliotēku paredzēts izvietot kādreizējā tautas nama vadītājas kabinetā, savukārt klientu apkalpošanas centru – foajē.

"Pavasarī pie mums bija Alūksnes novada bibliotēkas direktore Iveta Ozoliņa, Alūksnes

novada Kultūras centra direktore Sanita Bērziņa un direktore vietniece Sanita Eglīte. Viņas sacīja: "Kaut kā jau mēs tevi te ievietosim." Bija noskaņots optimistiski un sacīja, ka ir arī moderni risinājumi, kā nodalīt klientu apkalpošanas centru no foajē telpas. Visas mēbeles bibliotēkai gatavotas pēc atbilstošiem izmēriem, bet grūti saprast, kā tās varēs ievietot jaunajās telpās. Būs šaurāk, nežinā, kādas būs iespējas rīkot pasākumus bērniem. Varbūt varēja vēl šoziem palikt šajās telpās un vispirms sakārtot apkuri tautas namā. Vasara pagāja, kāpēc nerīkojās? Zināja taču, ka būs pārmaiņas un bibliotēkai būs jāpārceļas. Saprotu – bija Dziesmu svētki, atvaļinājumu laiks, jāatklāj Tūrisma informācijas centrs, Biznesa stacija, Miera iela. Ir sajūta, ka lauku cilvēks mūsu novadā ir mazsvarīgs," saka R. Jaunzema un piebilst, ka arī pagasta seniori ir neizpratnē, kur tagad varēs rīkot savus pasākumus.

No 1. oktobra būs slēgts veikals "Rījupe", kam arī bija telpas Pagastnama ēkā un kurā vienmēr bija laipna apkalpošana un varēja iegādāties svaigu, kvalitatīvu produkciju, turklāt arī iegādāties tālrunu un TV priekšapmaksas kartes. "Cilvēki ir apbēdināti," saka pārdevēja Kristīne Rence.

Teksts un foto: **Dace Plaude**

MĀRIŅKALNIEŠI bija iecienījuši SIA "Rījupe" veikalu, kas arī atradās Pagastmājas ēkā. Kā teic pārdevēja Kristīne Rence, cilvēki ir apbēdināti, ka veikala tur vairs nebūs.

Mērķis – kvalitatīvi pakalpojumi iedzīvotājiem

Ingus Berkulis: "Turpmāk vairs neapkurināsim pustukšās telpas un energoresursus izlietosim lietderīgi."

Alūksnes novada pašvaldības izpilddirektors Ingus Berkulis skaidro, ka Alūksnes novada pagastos šogad veikta inventarizācija, vērtējot, kā noslogoti un saimnieciski izmantoti pašvaldības īpašumi pašvaldības funkciju realizēšanai. Virknē pagastu jau veikta optimizācija, lai pakalpojumus iedzīvotājiem nodrošinātu pēc iespējas vienviet. Šobrīd iluzes pagastā tie pieejami centrā "Dailes". Zeltiņos bijusi pagasta pārvaldes ēka atsavināta, un Alūksnes novada pagastu pārvaldes apvienības darbinieks vairs nebūs sastopams bijušajā Zeltiņu skolas ēkā, bet telpas pārvaldes funkciju veikšanai nodrošinās kādreizējās ģimenes ārsta prakses telpās. Ziemas periodā skolas ēkā vairs netiks apkurināta. Jo tam vajadzīgi lieli finanšu līdzekļi. Pašvaldības telpu izmantošana optimizēta arī Annas pagastā, kur pašvaldības pakalpojumu pieejamība koncentrēta vienviet Annas kultūras nama ēkā. Mārupes pagastā netiks izmantota līdzšinējā pagasta pārvaldes ēka.

Māriņkalnā līdz šim apkurināja gan tautas nama, gan bijušo pagasta pārvaldes ēku, kur pirmajā stāvā atrodas bibliotēka un klientu apkalpošanas centrs, bet telpas otrajā stāvā lietoja 29. Ziemeļu mazpulks. Ņemot vērā, ka uzņēmējs, kas nodarbojas ar tirdzniecību, ar oktobri pārrauks nomāt telpas, un izdevumi, ko dalījām ar uzņēmēju, vēl vairāk gulsas uz pašvaldības pleciem, pieņemts lēmums bibliotēku un klientu apkalpošanas centru pārcelt uz Māriņkalna tautas nama ēku. Tā kā Ziemeļu mazpulks tagad darbojas Alūksnes Bērnu un jauniešu centra paspārnē un tā dalībnieki ir bērni, centra direktore Eva Aizupe rosināja, ka tam būtu jāpārceļas uz skolu. Tādēļ mazpulks turpmāk darbosies skolas ēkā.

"Turpmāk vairs neapkurināsim pustukšās telpas un energoresursus izlietosim lietderīgi. Arī novada uzņēmēji nav apmierināti, ka viņu samaksātie nodokļi tiek tērēti pustukšu ēku apsildei. Visas ēkas, kas savulaik būvētas pagastos, būvētas citiem mērķiem, citam cilvēku skaitam un funkcijām, ko nodrošināja. Tagad ir cits laiks, un mērķis nevar būt ēka, bet kvalitatīvi pakalpojumi iedzīvotājiem. Lietderīgāk šos līdzekļus, kas paredzēti ēku apsaimniekošanai, ieguldīt infrastruktūras sakārtošanai un uzlabošanai, piemēram, bērnu laukuma atjaunošanai vai celina nobrūģēšanai," saka I. Berkulis. Runājot par apkures sakārtošanu Māriņkalna tautas namā, I. Berkulis skaidro, ka noslēgusies cenu salīdzināšana un ēkā tiks nomānīti apkures katli. Notiek līgumu slēgšana, un līdz apkures sezonas sākumam uzstādīs jaunu granulu katlu tautas nama ēkā. Līdz apkures sezonas sākumam nodrošinās pārvākšanos, lai pagasta iedzīvotājiem nepārtrauktu pakalpojumu saņemšanu.

Savukārt malajā Ziemeļu pamatskolai bija uzdevums līdz mācību gada sākumam atbrīvot, iztīrīt un sakārtot telpas skolā, lai mazpulks tās var izmantot savai darbībai.

Pagasta pārvaldes ēka tiks iekļauta atsavināmo un iznomājamo īpašumu sarakstā.

Avots: Alūksnes un Malienas Ziņas

Datums: 29-09-2023

Pārsteidzoša interese par Imanta Lancmaņa stāstu

Neierasti daudz kuldīdznieku ceturtdienas vakarā vairāk nekā trīs stundas ar interesi klausījās mākslas zinātnieka, rakstnieka un ilggadējā Rundāles pils muzeja direktora Imanta Lancmaņa lekciju par Kurzemes hercogu galma spožumu un Kuldīgas pili.

Kuldīgas Mākslas nams līdz šim nebija piedzīvojis tik kuplu interesentu pulku.

Kā norādīja Kuldīgas bibliotēkas vadītāja Daina Girvaite, tik daudz ļaužu uz kādu pasākumu Mākslas namā nekad vēl nebija pulcējušies. Savukārt klausītāji vēlāk atzina, ka interesējusi gan tēma, gan tikšanās ar izcilo Latvijas inteliģences pārstāvi un viņa saistošais stāstījums par aizgājušajiem laikiem.

„Šovakar, stāvēt jūsu priekšā, man ir īpaša sajūta, jo neesmu tikai lektors, kas atbraucis no visiem zināmās Rundāles kaut ko pastāstīt par vēsturi,” iesākumā teica I.Lancmanis. „Kuldīga man nozīmē ļoti daudz. Ir tik daudz vietu Latvijā, no kurienes pagātnes dvesma aizdzīta, bet jūs to esat ne tik vien saglabājuši, bet pat nospodrinājuši tā, ka vecpilsēta iekļauta UNESCO Pasaules mantojuma sarakstā. Un saistībā ar šo brīnišķo notikumu vēlos sveikt ne tikai jūs, bet arī visu Latviju! Būtu Kuldīga ir mana sapņu pilsēta – to sapratu jau 1962. gadā, kad kopā ar citiem Mākslas akadēmijas studentiem bijām atbraukuši gleznot Alekšupīti un senās ēkas, kārniņu jumbus. Jau tad vēlējās būt piederīgs tādai vietai. Vēlāk līdz ar Rundāles pils atjaunošanu pievērsos

Imants Lancmanis atzina, ka Kuldīga jau kopš jaunības ir viņa sapņu pilsēta ar pagātnes dvesmas vilinājumu.

arī Kurzemes hercogistes vēsturei un Kuldīgas pils izpētei. Īpašs vilinājums bija vecie inventāra saraksti, kas daudz izstāsta, kā bijis vai varētu būt bijis.”

(Sarunu ar I.Lancmani lasiet kādā no nākamajiem Kurzemnieka numuriem!)
Daina Tafelberga
Lailas Liepiņas foto

Avots: Kurzemnieks

Datums: 29-09-2023

Vai ir dzīve pēc Dzejas dienām?

✍ Ieva Vilmane, "Saldus Zeme"

“Bet tagad, piedodiet, gribu atpūsties savā kultūrai...” dzejnieks ANDRIS KULTIŅŠ paskaidro intonāciju sava dzejola gurdējai noskaņai. Ar tādu domu iesākus un beidzams viņa publiskais pasākums Dzejas diēnās Saldus novada bibliotēka. Dzejniekam uz laiku jāpāzīdnot “meža” un jāpabeidzot pusrastā pamests romāns. Loti ticams, ka tas no rokas ies tikai Vidzemes, kur saviem spēkiem atjauno dzimtas mājas.

IEDVESMAS KAISĪTĀIS

Rakstnieks kasa visu, kas iesaujas
prātā, tāpēc klausītāji reizē ar viņa dzīves
raibumiem un atziņām saņem kodolīgus
jokus, pa kādai paciesamai dzelzibai un dziļi
rezonējošai atklāsmei. Saruna visu laiku
notur modrus, jo cieņpam brīžiem tieša
valoda, brīžiem aplinkus.

"Vai ir dzīve pēc Dzejas dienām? Tuvākajā laikā man to nāksies noskaidrot," autors jau tikšanās sākumā jūt vajadzību saldiekiem paskaidrot, kā būtu jāsaprot paša teiktās par viņa aizsēršanu. "Esmu nodomājis paņemt garāku "pensiju" no publiskas uzstāšanās, 35 gadus esmu izbraukājis visā Latvijā, piedalījies katrās Dzejas dienās, bet..."

Esmu divu romānu autors, bet ne vienu, ne otru nebūtu gribējis rakstīt. 20 gadu paskrējusi tik ātri, ka tā arī neesmu uzrakstījis romānu par kapusvētkiem. Tā dēļ vispār sāku domāt par romāniem.

Romānu "Meklējot Ezeriņu" sarakstīju, piecos braucienos no Ventspils uz Madonas muzeju. Ceturtdienās un piektdienās biju muzejā, sestdienās un svētdienās savas lauku mājās pie Alūksnes slīpēņu griestus un jāvu raisīties domām. Nebraucis 5000 kilometru, romānu uzrakstīju.

Esmu daudz braukājis pa Latviju.
Visus gadus centrālā doma bija iedvesmot cilvēkus. Pēc 35 gadiem secināmu: varbūt visus nevajadzēja iedvesmot, selekcijai tomēr vajadzēja būt...". Cienījams pa istam sevi šausma un nodedām dzeļoļi par "mūsu drausmīgo naivumu" 90. gados. Kā smaga atslēgu būtu izvadīju frāzes "kā mūs dziedājam!", "kā mūs dojam!". "kā mūs drūzā!" un "kā mūs mukām" no Latvijās kur kuras; totaiz bijis pils pār mēru un bez sajūgas. Tātad ieviešim raksturīga krīzes psiholoģija, jo mūsu priekšvēsture ir drausmīgi grūda. Pašlaik sporta vīrsabak redzam; tiklīdz uzdos kāds, kurs to prot sažēt, mēs spejam daudzu vairāk, nekā paši ticām." A. Akmentins piederas gaišajai notij.

TEKSTUĀLAS KARIKATŪRAS

Viesis vairumu dzejoļu lasa vieglajā valodā jeb nodziedā paša sacerētās melodijas. Tie palikuši paši no muzikla "Zum zum", kam oktobra vidū VEF Kultūras pili paredzēta pirmizrāde. "Mūļģiķā kārtā pirms diezgan ilga laika piekritu uzrakstīt mūzikālam tekstus. Sacerejē 17 un sapratu, ka izrādē būs drusmiņa. Tad atklājas, ka tā nevienam nepatīk. Viesi autors aizmu-ka, nedomā, traucēkus rēbinaidams. Lietu pārņēma jaunies, viņi strādā ar pilnīgi citu "funkciju", tāpēc nu drīkstu reklamēt pirmizrādi. Tāja nebus daudz spožu uzvardu, bet pa kādam tomēr trāpījies. Viesu dzejoļu mūzikālam nevajadzēja, tāpēc man palikuši diezgan daudz, ar kuriem drīkstu darīt, ko vēlos. Starp citu, dzešams tekstiem diezgan

IEVAS VILMANES FOTO

Andra Akmentiņa dzejas koncerts Saldus novada bibliotēkā.

bieži mēdzu piedomāt melodiju – lai komponists uztvertu manu domu un darba noskaņu, bet istā melodija jā sacer komponistam,” dzejnieks ieskicē savu darba stilu.

Viņš laiku pa laikam klausījās aplam-
dus ar jancienam dzīves karikatūras. Dau-
dzas rada vārds spēlēt un ziņu virsraksti.
"Ķik gan laimīgas var būt beigas, ja beigas
ir un patiek beigas? Tāpēc uz savas jaunā-
kā dzejoļu grāmatas "Laimīgas beigas"
vāka būtu grēbījis laimīgu godzību, kurš
gribētu liecināt, bet Ukrainas kara dēļ tās
atēls nedrēķi. Izdevums grāmatniecīs nav,
tātad tam beigas patiešām bijušas laimīgas.
Cereļu uz papildtīrāžu, bet tipogrāfija at-
bildēja: "Andrī, bet jau bija liela tīrāža dzīva
autoru grāmatī!"

Mūsu latviešu valodas līmenis – paš-
vaks. Zīņu portālos jāstrādā diezgan ātri, tā-
pēc tados gadās visvairāk "brinumi". No tiem
man rodas teksti. Piemēram, "Prādzīņu
attiecības Ziemeļsvētkos. Visi garši, ka-
mer silti." "Tavs mīļais ir atstarotais. Lidzko
novērsis, viņš dzies." "Es izgaizu pastaigā-
ties gar jūru. Kur vēl drošāk, jo vienā pusē
vienmēr būs jūra!" Manā visaiaktīvā dzīvē
ir divi dāvi: "Mugurkaula neeliesis,"

VALODAS DZĪVĪBAS POLISE

A. Akmentiņš ierunājas, ka aptuveni 20 gadu atdzeio ārzemju filmas latviešu

valodā. Par šādu virzienu retiats dzirdējis. "Sāņot no "Šreka" otrās daļas, latviski esmu dublējis gandrīz visas animācijas filmas. Lai kinodarbā iztulkotu, pietiek ar četrām dienām, pēc tam man ekrāna varomū mūtēs jāieliek latviski vārdi, kas zilbju skaita un skaņas ziņā sader ar oriģinālvalodu. Diezgan lielas grūtības rada angļu isle vārdi, to deļ sanāk mainīties. Piemēram, "truck wash" – divi zilbi garā vārdi, kas latviski nozīmē "smago mašīnu mazgātava" – divpas vārds. Vaj precīsties, ka somu valodā vārdi veļ garāki.

Baltijas valstu valodas iegūst no globalizācijas daudzi ziņa, ka lieli filmu ražotājs uzņemumi, piemēram "Walt Disney", tērē lielu naudu par savu darbu dublēšanu – samaksa tulkotājiem, atdejojotājiem, aktieriem (filmā "Wish") ir 32 vokalisti!). Kompānija negūti lielu peļņu pat tad, ja filmas Latvijā joti labi veicas un par to iekasē 30–40 tūkstošus dolāru. Ja nemandos, Baltijas valstu valodas ir trīs vismazākās valodas, kuras dublē bērnu filmas. Mums par to jāpiejauk, jo kases grāvējiem ne vairāk par subtitriem. Latviešu valoda runā "Windows" sistēmā un datorī, arī tie, ka izdovosimais garantija piešķir, kurā ik gadu pazaudē 50 valodu," dziesnieks saka.

VIZİTKARTE

Andris Akmentiņš

♦ Dzejnieks, prozaīkis, atdzejotājs, mūziķis no Ventspils.

♦ Īstajā vārdā Andris Grīnbergs, dzimis 1969. gada 16. septembrī.

♦ Beidzis Valmieras 5. vidussko-
lu un Latvijas Valsts universitātes
Filoloģijas fakultātes Žurnālisti-
kas nodaļu.

◊ Latvijas Rakstnieku savienības biedrs kopš 1994. gada.

♦ Pirmā publikācija –
1988. gadā dzejoļu kopa žurnālā
"Liesma" (Nr. 11).

◊ 1991. gadā saņēmis Klāva
Elsberga prēmiju par dzejas
publikācijām periodikā.

♦ 2019. gadā par romānu "Skolotāji" saņēma AKKA/LAA Autora balvu. 2021. gadā par novatorismu – Dzintara Soduma balvu.

◊ Piecu dzejas un četrus prozas grāmatu autors. Dziesmu tekstu autors leļļu teātra izrādei "Zanzibāras lidojums", bērnu uzvedumam "Ieskandini Rīgu" un iestudējumam "Nezinātis".

APLAMS MANTOUMS

Liepājas Universitātes rakstniecības studiju programma A. Akmentiša lasa praktiskās dziesas kursu. Sīvētiem par to esot vislielāka interese. "Viņas raksta dziesu, es – reizē ar viņām, rezultāti katru gadu visi apdzēdzoši," pajoko viesis un steldz paskaidrot, kādēļ viņa dziedlīm par ožu šāds ievads jāvispār vajadzējs, "daudz studenti dziedlī prot radīt noskanu, tāji ir meži, migla, jūra, logi, rokas... Reiz man trāpīja doma – kā būtu, ja strādātu tikai kaut kam viens? Pamatīgi pastārdāju ar latviešu simbolu ožu!"

"Lapas plūksnaini daivainas, ziles vikals blodvedis, koksnaini, tiklaini zvīņains" – nepavisam nav manis sacērtēs teikums, ziles un ozola zinātniski aprakstītu "nosērtu" no vietnes latviesuizredziba.lv – put nemeģināju sacērtēt ko labāku. Šo teikumu man gribēja izredzēt, jo tāja esot par daudz īpašības vārdus. Drausmiņi apvainojos un nelājos; dziejnieks pasmaidā par sevi un vēd sarunu dzīlāk tema – līdz latviešu mantotajiem priekšstatiem par ozola simboliku un tēlu.

"Esmu izaudzis ar ainavu, kurā ozols ir viens, tāpēc bija jociņi šāds, ka reiz Zemgali jāpāc ožoli bīzīs. Mūsu folklorā ozols ir viršiņa simbols, lielpa – sievišķā, bet vispār ir arī ozolu meitenes un liepu dēķi. Latviešiem mīti ir par daudz ko, tie atkārto tihi bieži, ka grūti tikt pārī. Man Alūksnes mājās izraka aku, 50 gadu bābuli čits citam nodeva zinu, ka "Akmentīņos" ūdens nav. Rācēji pirmajā reizē kļūdījās, bet turpināja meklēt un trāpīja avotam – diennakti divi grodu pieteicās! Man bija grūti noticēt, jo dzīvoju mītai, ka "Akmentīņos" ūdens nav. Pārja akai jābu vīgvamū un iekārtoju ideālu rakstnieka darba vietu. Es zinu, ko darīšu nākamajos 20 gados. Bet bija brīdis, kad šķita – pēc Dežas dienām nekā nav", atzīst ventspilnieks un atvaids. ■

Ainažu bibliotēkā lasītāju klubiņš *Vārds* tiekas ar Gunu Groti-Majori

Dzejas dienu noskaņā Ainažu bibliotēkā norisinājās pasākums *Ej droši rudenī*. Ej. Šoreiz pie lasītāju klubiņa *Vārds* dalībniekiem viesojās salacgrīviene Guna Grote-Majore. Talantīgā dziesminiece un dzejniece izklaidēja viņus ar pašas smeldzīgu un iedvesmojošu dzeju un dziesmām ģitāras pavadījumā. Dzejoļus Guna raksta kopš skolas laikiem. – *Manas dziesmas ir kā skanoši dzejoļi. Tagad gan tie rakstās mazāk nekā agrāk, jo dzeja vairāk pietāv jaunībai*, – atzinās viešņa, kura savu jaunradi pārsvarā velta saviem mīļajiem. Iedvesmu visvairāk rod no dabas, savas ģimenes. Dažas viņas dziesmas arī ierakstītas un pieejamas klausītājiem [youtube.com](https://www.youtube.com) un [Spotify](https://www.spotify.com) aplikācijā. Tiek plānots, ka nākamgad ap Ziemassvētkiem varētu iznākt tiem veltīta viņas stāstu un dzejoļu grāmatiņa.

Interesants stāsts ir arī par mākslinieces skaisti zaļo ģitāru, kas nāk no Belfāstas Īrijā. To dziedātājai pirms daudziem gadiem uzdāvināja kāds jauns puisis, kuram to savukārt bija uzdāvinājis mācītājs. Māksliniece to sauc par savu drosmes ģitāru.

Guna ir arī viena no saimniecēm ģimenes uzņēmumā – Salacgrīvas pagasta zemnieku saimniecībā *Vāverītes*. Pati teic, ka tur vairāk ir radošā direktore, kura palīdz ar pasūtījumu veikšanu, jaunu stādu meklēšanu, informācijas izvietošanu interneta vidē saistītajos darbos. Saimniecība nav liela, tikai sešas siltumnīcas, tur rūpējas par pavasara un vasaras ziedu, arī tomātu un gurķu audzēšanu. Vislielākā darba slodze ir pavasarī, patiesībā viss sākas jau februārī. Tagad

Dziesminiece un dzejniece Guna ar savu drosmes ģitāru

pienācis mazs atelpas brīdis, līdz ar to pietiek laika radošajam darbam.

Lauras IRMEJAS
teksts un foto

Avots: Auseklis
Datums: 29-09-2023

Staiceles bibliotēkā viesojās rakstniece Kristīne Ulberga

Saulainā pēcpusdienā Staiceles bibliotēkā viesojās ceļotāja, rakstniece no Ventspils Kristīne Ulberga. Kopā ar viņu neklātienē izstaigājām garo Santjago ceļu. Iepazinām rakstnieces daiļradi, ieklausījāmies anotācijā par jaunāko grāmatu *Zem kupola* un uzzinājām par petanka spēles sacensībām Latvijā.

Romāns *Karietē uz Santjago* ir uz patiesiem notikumiem balstīts, bet tā vēstījumā ievijas rakstnieces izdomas epizodes. – *Šis darbs ir kā sniegpārslīša, kuras vidū ir kodols – pats gājienš, pārējos ledus kristālus apkārt veido raksti par piedzīvoto. Grāmata ir parāds ceļam, kas mainīja gan manu, gan mana līdzgājēja jaunieša Alekša dzīvi līdz nepazīšanai*, – saka autore. K. Ulberga mēroja garo – 900 km – Santjago svēceļojumu ar nelielu naudas summiņu 2015. gadā. – *Šis gājienš bija pārbaudīt sevi – cik daudz cilvēkam vajag,*

Staiceles bibliotēkas vadītāja Anīta Strokša (no kreisās) sarunā ar rakstniecei Kristīni Ulbergu

nevis, cik gribam. Tas nebija ticības gājienš, bet pašatklāsmes ceļš, kas deva daudz dzīves atziņas. Tās ir: Cilvēkam varēšana ir neierobežota, visi ierobežojumi sākas galvā. Kad ir pārgurums pieslēdzas sestais prāts, lietas redzi skaidrāk. Daudz dzirdējām par pārbaudījumiem visa ceļa garumā – par tūlznainām kājām, naktsmītnēm, pārtiku, dzīves vilinājumiem, kas gribēja pārraut šo gājienu, un sasniegto rezultātu. Tikai pasākuma noslēgumā uz-

zinājām, ka mūsu viešņa ir petanka spēles Latvijas čempione, bet kas tas tāds ir un kā to spēlē, K. Ulberga mums apsoliņa iemācīt nākamvasar.

Tikšanās notika Staiceles Radošo sieviešu kluba *Stazele* un Valsts kultūrkapitāla fonda finansētajā projektā *Ceļojums pasaulē un grāmatā*.

Anīta STROKŠA,
Staiceles bibliotēkas vadītāja

Avots: Auseklis
Datums: 27-09-2023

Dvēsele izskan dzejā

Interesenti pulcējās literāri muzikālajā pēcpusdienā "Dvēsele dzejā"

Septembri, dzejas mēnesi, tā ienāk visur, arī Aizkraukles novada centrālajā bibliotēkā. Par to liecina dzejas grāmatu izstāde. Aizvadītajā nedēļā dzejas cienītāji pulcējās literāri muzikālajā pēcpusdienā "Dvēsele dzejā", kas aizritēja sirsniņā noskaņā.

Savu dzeju lasīja Aizkraukles pušes dzejniece Sandra Vanaga. Sanākušie klausījās dzeju, kas rakstīta gan agrākos gados, gan arī pēdējā laikā. Lai gan Sandra teic, ka dzeja neatnāk pie viņas katru dienu, izskanēja dzejoļi, kas veltīti mammai, dzejas rindās ievītās bērnības atmiņas. Tā kā Sandrai patīk būt dabā, viņai radusies dzeja par dabas norisēm, citkārt tās ir spēcīgas emocijas, kuras izlīkušas uz papīra, citkārt nakti nosāpnots sapnis. Reiz dzejolis uzrakstīts, braucot vilcienā un redzot uz lauka dzērves. Aplausus izpelnī-

jās Sandras veltījums Aizkrauklei un citi dzejoļi.

Sandrai piemīt talants saskatīt kaut ko īpašu kādā ziedā, zarā, taurēni vai Daugavas ūdeņos. Viņas iemūžinātie mirkli bija apskatāmi fotoizstādē. Pasākumam muzikālo ietēru radīja Aizkraukles novada Interesu izglītības centra jaunie mūziķi Artūra Zemnieka vadībā un Aizkraukles Mūzikas skolas audzēkņi ar skolotāju Līgu Butāni.

Reiz intervijā "Staburagam" Sandra Vanaga teica, ka viņas laimes brīži ir dāvināt prieku citiem. Tas Sandrai izdevās, lasot savu dzeju, kā arī sanākušajiem uzdāvinot savu fotoglezniņu. Savukārt Sandra preti saņēma pateicības vārdus un laba vēlējumus. ♦

SAVU DZEJU Aizkraukles novada centrālajā bibliotēkā lasīja Sandra Vanaga.

Piešķirta Dzejas dienu balva

Dzejas dienu balva par gada labāko oriģināldzejas krājumu šogad piešķirta Martam Pujātam par krājumu "Dāma baltos džinsos".

Savukārt par gada labāko atdzejas krājumu apbalvots Raimonds Ķirķis par Iļjas Kaminska krājuma "Kurlā republika" atdzejojumu.

"Dzejas dienas 2023" Dzejas balva tika pasniegta mākslas centrā "Noass".

Šogad balvai bija pieteikta 21 grāmata – 16 oriģināldzejas krājumi un pieci atdzejojumi. Dzejas nominācijā balvai tika izvirzīta arī Linda Gabarajeva par krājumu "Apļi" ("Neputns") un Ilmārs Šlāpins par krājumu "Never" ("Neputns"), savukārt atdzejas nominācijā – sastādītāja Māra Poļakova un atdzejojotāju komanda – Ingmāra Balode, Jānis Elsbergs, Māra Poļakova un Māris Salējs – par Serhija Žadana dzejas izlases "Harkivas Dinamo" atdzejojumu ("Orbīta") un Pēteris Pildegovičs par "Tan laikmeta dzejas izlases" atdzejojumu (Latvijas Universitātes Akadēmiskais apgāds).

Dzejas balvai pieteiktos darbus vērtēja un nominācijas izvirzīja literatūrkritiķe Anda Baklāne, 2022. gada Dzejas dienu balvas laureāts Artis Ostups, kā arī dzejnieki un festivāla Dzejas padomes locekļi Ērika Bērziņa un Kārlis Vērdiņš.

Ar Dzejas balvas pasniegšanu noslēdzas "Dzejas dienas 2023" pamatprogramma, kas šogad tika pieteikta ar saukli "Dzeja elpo!" un norisinājās no 2. līdz 14. septembrim Rīgā. Novados virkne pasākumu, svinot dzeju un dzejniekus, turpinās visu septembri.

INESE ELSIŅA

Smaržu pudelišu skaistums

AGRITA NUSBAUMA-KOVALEVSKA

Smaržu un aromātu dažādība vienmēr ir vilinājusi un apbūrusi. Tās ir gan viriešiem un sievietēm, gan īpaši izstrādātas pat bērniem. Katram tās ir savas īpašas. Citi gadu gadiem izmanto tikai vienu, mīļāko aromātu, kāds regulāri pamaina vai izmanto dažādus — pēc noskaņojuma.

Kādam patik rūgti, kādam saldi aromāti. Cits atkal ir sajūmināts par viegliem un gaisīgiem toņiem. Smaržu notis paver citu pasauli. Tās ievirpuļo ziedu plāvā, atklājot visdažādākos aromātus. Maijpuķītes, peonijas, rozes un lilijas, jasmīni un citas puķes. Kanēlis, apelsīns, citrusaugi, pat pipari aromātos spēj ievilkt pavisam citā pasaulē.

Cik dažādas smaržas un aromāti, tikpat dažādas ir arī to pudelītes. Neticami, cik tās ir skaistas un īpašas. Noteikti smaržu pudelītes izskats reizēm mēdz būt noteicošais aromāta izvēlē. Lai cik tā būtu necila vai gluži pretēji — grezna, tajā noteikti slēpjas burvīgs aromāts. Tas gan ir gaumes jautājums.

Varakļānu tautas bibliotēkas darbinieces ir atvērušas durvis uz smaržu pasauli, radot neticami skaistu un pavisam citādāku izstādi, kas sastāv no aptuveni 300 smaržu pudelītēm.

— Bibliotēkas vadītāja Līga Sondore savulaik izlasīja romānu "Kad pudeļkokā dzied vējš". Doma par pudeļkoku ļoti aizķēra, un sākotnēji domāja, ka pudeļkoku varētu iestādīt pie mājas. Pēc tam sekoja doma par smaržu pudelītēm. Šogad tas sasaucās ar Koko Šaneles jubileju, tad tapa arī izstāde, — iezīmē Indra Broka, Varakļānu tautas bibliotēkas bibliotekāre. — Pudeļkoku kolekcija tapa aptuveni divus gadus, un tika iesaistīti visi — radi, draugi, kolēģi, lasītāji. Kopā ir aptuveni 300

Indra Broka teic, ka smaržu pudelišu izstāde ir neierasta, bet ļoti krāšņa un brīnišķīga. **AGRA VECKALNIŅA foto**

pudeļkoku, vienā eksemplārā — ap 260.

Izvēloties smaržu, pudelītes vienmēr ir uzrunājušas ar savu izskatu. Tās mēdz būt pavisam vienkāršas, ar ierastu formu, bet ir arī pavisam greznas — dažādos krāsu toņos un formās.

— Neticami, ka smaržu pudelītes ir tik ļoti dažādas. Šī ir pavisam citādāka izstāde, kas ļauj ielūkoties smaržu pasaulē. Daudzas pudelītes ir jau tukšas, citas lietotas pavisam nedaudz.

Līdz ar to apmeklētājiem ir iespēja izbaudīt arī aromātus un, iespējams, atrast sev jaunas smaržas, — pastāsta bibliotekāre.

Lai krāšņo smaržu pudelišu dažādību varētu baudīt ikviens iedzīvotājs, tā kļūs par ceļojošo izstādi un būs apskatāma arī citās bibliotēkās.

— Lai neturētu sveci zem pūra, pēc apskates mūsu bibliotēkā ļausim tai doties uz citām bibliotēkām. Interesi jau ir izrādījusi Kraukļu bibliotēka, līdz ar

to noteikti smaržu pudelītes būs aplūkojamas tur. Pēc tam noteikti dosies uz citām, — teic Indra Broka. — Lai izstāde paplašinātos, vēlamies iesaistīt arī citus iedzīvotājus. Ja mājās ir kāda smaržu pudelīte, kas pašam nav vajadzīga, droši var nodot gan vietā, kur būs apskatāma izstāde, gan var nest uz bibliotēku Madonā, — pēc tam pudelītes tiks nodotas mums. Kad izstāde atgriezīsies pie mums, noteikti tā atkal būs apskatāma — jau ar papildinājumu.

Jautro ēdienu meistarklase Lejasstrazdu bibliotēkā

Dienas centra "Stariņš" kulināru pulciņš 22. septembrī tika aicināts piedalīties "Jautro ēdienu meistarklasē" Dobeles novada Lejasstrazdu bibliotēkā. Meistarklasi vadīja Dobeles Amatniecības un vispārizglītojošās vidusskolas pasniedzēja Iveta Čerpinska, kura piedāvāja veselīgu uzkodu pagatavošanai dažādas interesantas un radošas idejas. Kāpēc "jautro" ēdienu meistarklase? Tāpēc, ka ēdiens, gatavots ar labu garastāvokli un, ja tam klāt vēl pielikta humora pieze, nenoliedzami, garšo daudz gardāk un ir veselīgāks. Līdz ar to seniores - kulināres, darbojoties ar prieku un aizrautību, lika lietā savu radošumu un izdomu, lai pagatavotā maltīte

būtu ne vien garda un veselīga, bet arī acīm tikama. Darba gaitā tapa dažādas sviestmaizes ar "acitiņām un smaidiņiem", ka arī citas uzkodas: sniegavīrs ar pētersīļu slotu rokā, puķu kāposta sniega bumbas, tomātiņu mārītes, smaidīgas sejiņas un pelītes no paipalu oļiņām un citas.

Pagatavotas tika arī saldās uzkodas no augļiem: vīnogu "laidiņas", ābolu "mutītes ar baltajiem zefīra zobīņiem", saldās šokolādes krēma bumbas un maizītes ar zefīra gabaliņu rotājumiem un daudzi citi saldi našķi.

Kopā gatavojot un pēcāk izgaršojot pagatavoto, "Jautro ēdienu meistarklases" dalībnieki pavadīja laiku brīnišķīgā atmosfērā

un sadraudzībā, un par to ir pateicīgi Dobeles Amatniecības un vispārizglītojošās vidusskolas pasniedzējai Ivetai Čerpinska, kā arī Lejasstrazdu bibliotēkas vadītājam

Ludmilai Zarembai par sirsnīgo uzņemšanu un radošajām idejām.

Daiga Rapša,

Dienas centra "Stariņš" vadītāja

Dobeles novada centrālajā bibliotēkā no 2. oktobra būs aplūkojama personu ar invaliditāti un atbalstītāju biedrības "Laimiņa" jauniešu radošo darbu izstāde "Krāsas".